

УДК 342.9

ПРИЙОМИ ЗБОРУ АУДИТОРСЬКИХ ДОКАЗІВ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ ОРГАНОМ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Постановка проблеми. Під час проведення внутрішнього аудиту аудиторю необхідно збирати, аналізувати, оцінювати й документально оформлювати інформацію в обсязі, достатньому для досягнення цілей завдання. Достатня інформація є фактичною, адекватною та переконливою і дає змогу розсудливій, інформованій особі дійти тих самих висновків, що зробив аудитор. В нормативах з аудиту [3, с. 436] і спеціальній економічній літературі [1, с. 8] наводяться різні визначення суті аудиторських доказів. Так, одні економісти наголошують, що під аудиторським доказом варто розуміти інформацію, яка підтверджує правильність відображених в обліку даних, отриманих під час фактичної перевірки стану контролюваного об'єкта, яку відбирає аудитор у процесі контрольних дій для надання замовникові висновку про достовірність звітності [7, с. 8]. Інші економісти аудиторські докази називають свідченнями, відомостями, отриманими аудитором під час перевірки [4, с. 3]. У процесі дослідження аудитор збирає і вивчає тільки ті свідчення про об'єкти перевірки, що можуть бути використані як аудиторські докази.

Для ефективного функціонування внутрішній аудит має ґрунтуватись на чітких правилах та стандартах. Такими концептуальними рамками є Міжнародні основи професійної практики внутрішнього аудиту, які розроблені та оприлюднені Інститутом внутрішніх аудиторів для забезпечення професіоналів із внутрішнього аудиту всього світу авторитетним керівництвом в роботі. Міжнародні основи професійної практики внутрішнього аудиту складаються з трьох частин різного ступеня обов'язковості [2, с. 26]. Нині є український переклад практичних рекомендацій для внутрішніх аудиторів щодо застосування основних положень міжнародної професійної практики внутрішнього аудиту, проте проблемою залишається правова основа для збору інформації з інших джерел для підтвердження того самого твердження, зробленого на основі інформації з внутрішніх джерел [2, с. 3, 28, 34].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вагомий вклад у розвиток теоретичних засад і методичних підходів до вивчення методів збору аудиторських доказів внесли вчені: О.І. Барановський, М.Т. Білуха, Ф.Ф. Бутинець, З.С. Варналій, О.Д. Василик, В.М. Геєць, Н.І. Дорош, І.К. Дрозд, Т.І. Єфименко, В.І. Кравченко, І.О. Луніна, Д. Діамонд, П. Додж, В. Еверт, А. Едвард, Р. Зоді, Е. Лехан, Дж. Робертсон та інші. Однак ціла низка теоретичних, методичних та практичних проблем з цього питання потребують вирішення та подальших розробок. Варто наголоси-

ти, що саме правовий аспект потребує уваги, адже залишається неврегульованим правове забезпечення проведення внутрішнього аудиту на рівні органу місцевого самоврядування.

Формулювання мети та завдань дослідження. Метою цієї публікації є порівняння наявних правових основ для збору аудиторських доказів/інформації під час проведення внутрішнього аудиту з необхідними у проведенні внутрішнього аудиту органом місцевого самоврядування.

Виклад основного матеріалу. Збір аудиторських доказів є необхідним елементом аудиторського дослідження, який допомагає аудитору обґрунтувати думку та надати відповідні аудиторські висновки. Тому аудитори зобов'язані визначати точну, належну та необхідну для досягнення цілей інформацію.

При цьому відповідальність за достовірність інформації та документації, наданої аудиторам, несуть посадові особи установи, що її склали, затвердили, підписали чи засвідчили. Аудитори мають збирати, проаналізувати, оцінити і документально оформити інформацію в тих обсягах, що будуть достатніми для досягнення цілей аудиторського дослідження, а також отримати таку кількість аудиторських доказів, яка б дала можливість зробити необхідні висновки, у разі використання яких буде підготовлено аудиторський звіт.

Так, Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг, зокрема, Міжнародний стандарт аудиту 500 (далі – МСА 500), що є основою у здійсненні незалежної аудиторської діяльності, пояснює, з чого складаються одержувані під час аудиту аудиторські докази, і розглядає відповідальність аудитора з розробки та виконання аудиторських процедур для отримання достатніх належних аудиторських доказів з тим, щоб мати можливість на їхній основі доходити розумних висновків, на яких можна засновувати аудиторську думку [3, с. 436].

Аудиторські докази відповідно до МСА 500 – це інформація, яка використовується аудитором під час формування висновків, на яких ґрунтується аудиторська думка. Аудиторські докази включають як інформацію, що міститься в даних бухгалтерського обліку, на яких ґрунтується фінансова звітність, так і іншу інформацію [3, с. 437]. Тож, як бачимо, міжнародний стандарт дає поняття аудиторських доказів та поняття методів та джерел їх збору під час проведення незалежного аудиту.

Постає запитання: чи можна застосовувати МСА 500 під час проведення внутрішнього аудиту? Зокре-

ма, Закон України про «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» визначає правові засади аудиту фінансової звітності, провадження аудиторської діяльності в Україні та регулює відносини, що виникають під час її провадження. Цей Закон не поширюється на діяльність органів державної влади, їхніх підрозділів та посадових осіб, уповноважених законами України на здійснення державного фінансового контролю, а також на діяльність з внутрішнього аудиту юридичних осіб, органів державної влади та органів місцевого самоврядування [6, с. 1]. Отже, робимо висновок, що ні Закон України про «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність», ні МСА 500 не регулюють правових відносин сфери внутрішнього аудиту.

Наступним аспектом дослідження буде Порядок проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання, що прямо не визначає поняття, що таке аудиторські докази, проте розкриває порядок збору інформації під час проведення аудиту [5, с. 1].

Так, на етапі планування аудиту з метою збору інформації вивчаються та аналізуються: нормативно-правові акти, установчі, розпорядчі та інші документи суб'єкта господарювання; розпорядчі документи органу управління суб'єкта господарювання; фінансова і статистична звітність суб'єкта господарювання та у разі потреби інших суб'єктів господарювання, однотипних за певними характеристиками їхньої діяльності; матеріали попередніх контрольних заходів. Інформацію можна одержувати як на письмовий запит посадової особи Державної аудиторської служби (далі – Держаудитслужби), її міжрегіонального територіального органу, так і від суб'єкта господарювання за місцем його знаходження [6, с. 3]. Під час третього етапу здійснюється перевірка ризикових операцій фінансово-господарської діяльності суб'єкта господарювання: підтверджується або спростовується інформація стосовно недоліків і проблем в управлінні такою діяльністю. Під час перевірки аналізуються: дані фінансових та бізнес-планів, бухгалтерських (первинних і зведених) документів, статистичної та фінансової звітності, договорів, розпорядчих та інших документів суб'єкта господарювання, пов'язаних з плануванням і провадженням фінансово-господарської діяльності, веденням бухгалтерського обліку, складенням фінансової звітності та організацією внутрішнього контролю; фактична наявність та стан активів [6, с. 5]. Отже, Порядок проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання пояснює, де збирати інформацію та як її використовувати під час проведення аудиту діяльності суб'єктів господарювання. Проте цей нормативно-правовий акт визначає механізм проведення Держаудитслужбою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту, що полягає у перевірці та аналізі діяльності, фактичного стану справ щодо

законного та ефективного використання державних чи комунальних коштів і майна, інших активів держави, правильності ведення бухгалтерського обліку і достовірності фінансової звітності, функціонування системи внутрішнього контролю суб'єктів господарювання державного сектору економіки, а також інших суб'єктів господарювання, що отримують (отримували в період, який перевіряється) кошти з бюджетів усіх рівнів та державних фондів або використовують державне чи комунальне майно. Дія цього Порядку не поширюється на бюджетні установи [6, с. 1]. Таким чином, поле дії Порядку не поширюється на правові відносини у царині внутрішнього аудиту.

Наступним джерелом для дослідження будуть Міжнародні професійні стандарти внутрішнього аудиту, які об'єднують найбільш ефективні міжнародні практики, будучи свого роду керівництвом як для державних, так і комерційних структур зі створення й управління системами внутрішнього аудиту. При цьому Міжнародні професійні стандарти внутрішнього аудиту не дають визначення, що таке аудиторські докази, їх джерела та методи збору. У документі визначається, що внутрішні аудитори мають зібрати достатній обсяг надійної, релевантної, корисної інформації для досягнення цілей завдання. Достатня інформація є фактичною, адекватною, переконливою і дає змогу розсудливій, інформованій особі дійти тих самих висновків, що зробив аудитор. Надійна інформація досягається найкращим чином за допомогою аудиторських методів. Релевантна інформація підтверджує спостереження та рекомендації в межах завдання та відповідає цілям завдання. Корисна інформація допомагає організації досягати її цілей [2, с. 1]. Отже, під час збору аудиторських доказів, визначення джерел їх збору, методів їх оцінки Міжнародні професійні стандарти внутрішнього аудиту також не будуть помічником, оскільки містять загальні визначення та правила.

Вітчизняні Стандарти внутрішнього аудиту вказують, що під аудиторським доказом розуміється зібрана та задокументована надійна та компетентна інформація, яку використовує працівник підрозділу внутрішнього аудиту з метою обґрунтування висновків за результатами внутрішнього аудиту [8, с. 2]. Також вітчизняні Стандарти внутрішнього аудиту розкривають джерела аудиторських доказів, якими є: дані первинних документів і звітів, у яких відображається основна інформація про операції, системи та процеси; облікові реєстри; фінансова, бюджетна, статистична, податкова та інші види звітності; звіти про виконання паспортів бюджетних програм; інвентаризаційні матеріали (описи, порівняльні відомості); розрахунки, декларації, кошториси, калькуляції, договори, контракти, накази, розпорядження; матеріали контрольних заходів; дані, отримані за результатами експертних перевірок, лабораторних аналізів, контрольних замірів, проведених за участю працівників підрозділу внутрішнього аудиту; інші документи та матеріали, необхідні для проведення внутрішнього аудиту [8, с. 5]. Отже, у ві-

тчизняних Стандартах внутрішнього аудиту йдеться про аудиторські докази, методи та джерела їх збору, які можуть бути зібрані з внутрішніх джерел. Вказівок (пояснень), які можуть бути зовнішні джерела, як зібрати аудиторські докази із цих джерел, як оцінити ці джерела, якщо наявна в них інформація не підтверджує інформацію, зібрану з внутрішніх джерел, вітчизняні Стандарти внутрішнього аудиту не містять.

Не дає відповіді на запитання: як збирати аудиторські докази із зовнішніх джерел під час проведення внутрішнього аудиту, й проект Закону України «Про внутрішній аудит».

Так, насамперед необхідно звернути увагу, що законопроект визначає правові засади здійснення внутрішнього аудиту в Україні і спрямований на створення системи незалежного внутрішнього фінансового контролю відповідно до міжнародних стандартів в антикризових та антикорупційних цілях з метою захисту інтересів суспільства та власників та водночас дія цього Закону поширюється на діяльність визначених Кабінетом Міністрів України міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, їхніх територіальних органів, бюджетних установ, які належать до сфери управління міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, органів системи державного соціального страхування і пенсійного забезпечення і їхніх підвідомчих організацій і установ, а також підприємств, заснованих на державній формі власності, а також банків [7, с. 1]. Тобто законопроект не діє на підрозділи внутрішнього контролю та аудиту, створені безпосередньо на підприємствах та установах, та внутрішній аудит, створений територіальною громадою. Стосовно аудиторських доказів, то в термінології законопроекту таке визначення відсутнє. Також законопроект не вказує джерел збору аудиторських доказів, не пояснює методів їх збору та оцінки. Таким чином, як бачимо, найбільш широко, що таке аудиторські докази, джерела

та методи їх збору, їх оцінка наведено у Міжнародному стандарті аудиту 500 [3, с. 437].

На практиці під час обґрунтування аудиторського висновку аудитор має зібрати аудиторські докази, що мають не лише достатній і переконливий характер, а й підтвердити висновки, зроблені на підставі них, аудиторськими доказами, зібраними з інших джерел.

Так, під час проведення внутрішнього аудиту аудиторськими доказами можуть виступати:

– документальні докази, що включають документи: дані первинних документів, у яких відбивається зміст відповідних господарських операцій чи первинних звітів, чи представлені узагальнені дані про об'єкт контролю за визначений період часу, облікові реєстри, де узагальнюється і накопичується інформація з відповідних первинних документів і звітів у розрізі їхнього економічного змісту, головна книга чи оборотно-сальдовий баланс, що є реєстром синтетичного обліку, де відбиваються залишки на початок і на кінець звітного періоду й обороти дебету і кредиту відповідних рахунків, бухгалтерська, податкова і статистична звітності, плани, кошториси, калькуляції і розпорядничі документи, нормативні акти, внутрішні регулюючі документи, матеріали за результатами раптових перевірок та інвентаризацій основних засобів, запасів, коштів, розрахунків, реєстри, листи, контракти тощо;

– докази, отримані за результатами інтерв'ю, анкетувань, тверджень, письмових й усних заяв працівників підприємства і третіх осіб щодо змісту досліджуваних об'єктів, звертання до керівництва за роз'ясненнями в усній і письмовій формі;

– аналітичні докази, що включають виписки із рахунків, розрахунки, графіки та інші докази, отримані за результатами аналітичних процедур;

– дані, отримані аудитором під час проведення документального і фактичного контролю об'єктів аудиту, фізичні докази, що включають спостережен-

Таблиця 1

Методи та джерела збору даних

Методи та інструменти	Джерела отримання інформації
а) аналітичний контроль;	а) правові та нормативні акти, внутрішні інструкції об'єкта аудиту;
б) тестування систем контролю;	б) положення про організацію, організаційна структура;
в) документальна перевірка;	в) проекти планів заходів, звітів, статистичних даних, протоколів;
г) вибірка;	г) дані первинних документів і звітів, у яких відображена основна інформація про процеси та операції;
г) фактична перевірка, обстеження, спостереження, перевірка на місці;	г) звіти, документи, облікові реєстри та інша інформація про трансакції/фінансові процеси;
д) опис процесів (побудова блоксхем);	д) фінансова, бюджетна, статистична, податкова звітність;
е) повна перевірка (відповідності) процесу;	е) матеріали внутрішніх та зовнішніх контрольних заходів;
є) опитувальники/анкетування;	є) дані, отримані за результатами експертних перевірок, лабораторних аналізів, контрольних замірів тощо;
ж) інтерв'ю персоналу об'єкта аудиту/залучених третіх сторін;	ж) зовнішня інформація (газетні статті, публікації);
з) вивчення нормативно-правової бази, інших документів;	з) інші документи, матеріали та інформація.
і) спеціальна перевірка, лабораторна	

ня, фотографію, контрольні обміри, заміри, огляди, інвентаризації тощо.

У методичному посібнику «Внутрішній фінансовий аудит», розробленому Державною фінансовою інспекцією України, розглядається процедура організації та проведення внутрішнього фінансового аудиту у вітчизняних органах державної влади. [1, с. 27]. У посібнику також детально наведено Методи та джерела збору даних (табл. 1).

Отже, на нашу думку, в Таблиці згруповано методи й інструменти збору даних та запропоновано джерела отримання інформації, яка в основному наявна в об'єкта контролю. Знову ж таки хочеться наголосити на необхідності підтвердження зібраної інформації на об'єкті внутрішнього аудиту інформацією, зібраною із зовнішніх джерел. Для прикладу, отримання інформації від покупців, постачальників, підрядників тощо.

У розвинених країнах Західної Європи, Америки та Канади під час збору аудиторських доказів актуальним є використання не тільки підтверджень, отриманих від дебіторів та кредиторів (зустрічна перевірка), а й налагодження згоди з банківськими установами на отримання інформаційних підтверджень. Такий факт допомагає аудиторів отримати якісні докази, бо в банках зазвичай добре налагоджений внутрішній контроль. Натомість в Україні немає налагодженої системи отримання інформації для аудиторських доказів від банківського сектору.

Висновки і перспективи подальших розвідок у цьому напрямі. Зробивши порівняльний аналіз стану отримання аудиторських доказів у різних сферах та їх стану під час проведення внутрішнього аудиту, можна дійти до такої думки, що практичне отримання аудиторських доказів під час проведення внутрішнього аудиту не є добре розвиненим порівняно з отриманням аудиторських доказів під час проведення незалежного аудиту чи державного фінансового аудиту, тому буде доречним спиратися на практичний досвід незалежних та державних аудиторів. Видається слушним запровадження і зарубіжного досвіду збору аудиторських доказів під час проведення внутрішнього аудиту. Тому варто сформулювати єдині концептуальні засади з організації налагодження взаємодій з банківськими установами та отримання від останніх необхідних аудиторських доказів, що буде доцільним для практичної діяльності внутрішніх аудиторів. Також, на нашу думку, своєчасним є створення єдиного правового поля для одержання аудиторських доказів під час проведення внутрішнього аудиту. Зокрема, запровадження в стандартах внутрішнього аудиту таких (але не виключних) прийомів збору аудиторських доказів:

– Зустрічна перевірка документальних даних. Ця перевірка дасть змогу знайти випадки шахрайства, що вуюються шляхом виправлення даних в окремих документах, складання нових, підроблених документів і заміни ними справжніх, неправильного відображення на рахунках бухгалтерського обліку господарських операцій чи невідображення їх у бухгалтерському обліку.

– Прийом хронологічної перевірки. За наявності інформації про крадіжку товарно-матеріальних цінностей чи коштів, не виявленої проведеними на підприємстві інвентаризаціями, здійснювати перевірку руху зазначених цінностей. Це дає змогу виявити невраховані товарно-матеріальні цінності, наявні цінності (оприбуткування яких не підтверджено документами), відпуск цінностей, не зафіксованих у документах.

– Техніко-економічні розрахунки, які здійснюються у разі одержання доказів про правильність показників фінансового плану, правильності складання кошторисів бюджетних установ, кошторисів загальнопромислових і загальногосподарських витрат, капітального ремонту, калькуляцій собівартості одиниці продукції (наданих послуг), списання матеріалів на обсяг виробництва продукції чи будівельних матеріалів, на обсяг виконаних будівельно-монтажних робіт.

– Простежування – прийом, під час якого перевіряються дані первинних документів у регістрах синтетичного й аналітичного обліку, дослідження доходять до заключної кореспонденції рахунків для переконання в тому, що відповідні господарські операції правильно чи неправильно записані в бухгалтерському обліку. Простежування дає змогу визначити нетипові статті і події, відображені в документах об'єкта.

– Підтвердження – це одержання інформації про реальність залишків на рахунках обліку коштів, рахунків розрахунків, рахунків дебіторської і кредиторської заборгованості. Аудитор мусить одержати підтвердження в письмовій формі від незалежної (третьої) сторони.

Також вважаємо необхідним застосування прийомів фактичного контролю, до яких відносяться: інвентаризація, контрольне обмірювання, експертна оцінка, обстеження на місці, контрольний запуск сировини і основних матеріалів у виробництво, перевірка якості сировини й основних матеріалів та надання аудитору права особисто перевіряти наявність майна, коштів, цінностей, а також жадати від керівництва суб'єкта проведення контрольних оглядів, вимірів виконаних робіт, визначення якості продукції. На нашу думку, нормативне закріплення цих прийомів може суттєво покращити якість внутрішнього аудиту, додасть впевненості в достовірності аудиторських висновків та підвищить ступінь довіри до них.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Ян ван Тайнен, Рудніцька Р.М., Манфред ван Кестерен, Родні Беторіна. Внутрішній фінансовий аудит : методичний посібник. Київ : ТОВ «Європейський інститут державного управління та аудиту», 2015. 77 с.
2. The Institute of Internal Auditors. Міжнародні Стандарти Професійної Практики Внутрішнього Аудиту (Стандарти). 247 Maitland Avenue, Altamonte Springs, Florida 32701-4201, U.S.A. 2017. 1211 с. / Пер. з англ. мови ВГО «Інститут внутрішніх аудиторів України».
3. International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB). Міжнародні стандарти контролю якості, ауди-

ту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг (Стандарти). 529 Fifth Avenue, New York, NY 10017. 2016–2017. 1142 с. / Пер. з англ. мови Ольховікова О.Л., Шульман М.К. Київ : «Видавництво «Фенікс».

4. Мельник В.М., Пантелеев А.С., Звездин А.Л. Ревизия и контроль : учебное пособие. Москва : ИД ФБК-ПРЕСС, 2004. 56 с.

5. Порядок проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання : Постанова від 25 березня 2006 року № 361/ Кабінет Міністрів України. *Офіційний вісник України*, 2006, № 13. Ст. 15.

6. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність : Закон України від 21 грудня 2017 року № 2258-VIII / Верховна Рада України. *Відомості Верховної Ради*. 2018, № 9. Ст.15.

7. Про внутрішній аудит : проект Закону України від 07.07.2015 № 2308а / Народні депутати України. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?pf3516=2308%D0%B0&skl=9 (дата звернення: 07.07.2015).

8. Стандарти внутрішнього аудиту: наказ від 04.10.2011 року № 1247 / Міністерство фінансів України. *Офіційний вісник України*. 2011. № 85. Ст. 7.

Козачок І.В. ПРИЙОМИ ЗБОРУ АУДИТОРСЬКИХ ДОКАЗІВ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ ОРГАНОМ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Під час проведення внутрішнього аудиту аудиторі необхідно збирати, аналізувати, оцінювати й документально оформлювати інформацію в обсязі, достатньому для досягнення цілей завдання. Достатня інформація є фактичною, адекватною та переконливою і дає змогу розсудливій, інформованій особі дійти тих самих висновків, що зробив аудитор. Для ефективного функціонування внутрішній аудит має ґрунтуватись на чітких правилах та стандартах. Збір аудиторських доказів є необхідним елементом аудиторського дослідження, який допомагає аудиторі обґрунтувати думки та надати відповідні аудиторські висновки. Тому аудиторі зобов'язані визначати точну, належну та необхідну для досягнення цілей інформацію.

Авторська позиція полягає в порівнянні наявних правових основ для збору аудиторських доказів/інформації під час проведення внутрішнього аудиту з необхідними у проведенні внутрішнього аудиту органом місцевого самоврядування, оскільки практика створення підрозділу внутрішнього аудиту безпосередньо органом місцевого самоврядування в Україні майже відсутня.

Ключові слова: аудит, аудиторські докази, внутрішній аудит.

Козачок І.В. ПРИЕМЫ СБОРА АУДИТОРСКИХ ДОКАЗАТЕЛЬСТВ ПРИ ПРОВЕДЕНИИ ВНУТРЕННЕГО АУДИТА ОРГАНОМ МЕСТНОГО САМОУПРАВЛЕНИЯ

При проведении внутреннего аудита аудиторі необходимо собирать, анализировать, оценивать и документально оформлять информацию в объеме, достаточном для достижения целей задания. Достаточная информация является фактической, адекватной и убедительной и позволяет здравомыслящей, информированной личности сделать такие же выводы, которые сделал аудитор.

Для эффективного функционирования внутренний аудит должен основываться на четких правилах и стандартах. Сбор аудиторских доказательств является необходимым элементом аудиторского исследования, который помогает аудиторі обосновать мысли и предоставить соответствующие аудиторские заключения. Поэтому аудиторі обязаны определять точную, надлежащую и необходимую для достижения целей информацию. Авторская позиция заключается в сравнении существующих правовых основ для сбора аудиторских доказательств/информации при проведении внутреннего аудита с необходимыми при проведении внутреннего аудита органом местного самоуправления, поскольку практика создания подразделения внутреннего аудита непосредственно органом местного самоуправления в Украине практически отсутствует.

Ключевые слова: аудит, аудиторские доказательства, внутренний аудит.

Kozachok I.V. METHODS OF COLLECTING AUDIT EVIDENCE IN THE COURSE OF INTERNAL AUDIT BY THE LOCAL SELF-GOVERNMENT BODY

When conducting an internal audit, the auditor needs to collect, analyze, evaluate and document information in an amount sufficient to achieve the objectives of the task. Sufficient information is factual, adequate and convincing, and allows a prudent, informed person to come up with the same conclusions that an auditor has made. For effective functioning, internal audit should be based on clear rules and standards. Such conceptual frameworks are the International Fundamentals of Professional Internal Audit Practice, which are developed and published by the Institute of Internal Auditors to provide authoritative guidance in the field of internal audit professionals worldwide. A number of not only theoretical, methodological and practical issues on this issue need to be resolved and further developed, but it should be emphasized that the legal aspect needs attention, because the legal framework for conducting internal audit at the level of the local self-government body remains unregulated. The author's position is to compare existing legal bases for collecting audit evidence/information during an internal audit with the local self-governance body required for internal audit, since the practice of establishing an internal audit unit directly by the local self-governance body in Ukraine is practically absent. The collection of audit evidence is an essential element of the audit work that helps the auditor to justify his thoughts and provide relevant audit findings. Therefore, auditors are required to determine the exact, proper and necessary information for achieving the goals. At the same time, the responsibility for the reliability of the information and documentation provided to the auditors is borne by the officials of the institution that formed it, approved, signed or certified. Auditors should collect, analyze, evaluate and document the information in those volumes that will be sufficient to achieve the objectives of the audit, as well

as obtain the number of audit evidence that would enable the necessary conclusions to be drawn from which an audit report will be prepared. In practice, in substantiating the auditor's report, the auditor should collect audit evidence that is not only sufficient and convincing, but also to confirm the conclusions made on the basis of them, audited evidence collected from other sources. The practical experience of obtaining audit evidence in conducting internal audit is not well developed compared to obtaining audit evidence for an independent audit or a public financial audit, and it would be appropriate to rely on the practical experience of independent and statutory auditors. An appropriate introduction and foreign experience in collecting audit evidence in conducting internal audits seems to be. It is therefore necessary to formulate a single conceptual framework for organizing interactions with banking institutions and obtaining from the latest necessary audit evidence that would be appropriate for the practical activity of internal auditors. Also, in our opinion, it is timely to create a single legal field for obtaining audit evidence in conducting internal audits.

Key words: audit, audit evidence, internal audit.